

محمد تقی بهجت فومنی

محمد تقی بهجت فومنی از عرفای به نام و از مراجع تقلید شیعه در سال ۱۲۹۴ شمسی (اواخر سال ۱۳۳۴ قمری) در شهر فومن واقع در استان گیلان زاده شد.

تحصیلات

تحصیلات ابتدایی را در مکتب خانه فومن گذراند و در همان شهر به تحصیل مقدمات علوم اسلامی پرداخت. در سال ۱۳۴۸ ق. در سن چهارده سالگی به عراق رفت و در کربلا به تحصیل مشغول شد.

پس از آن در سال ۱۳۵۲ ق. به نجف اشرف مهاجرت نمود و قسمت‌های پایانی سطح را زیر نظر اساتیدی چون مرتضی طالقانی به پایان رساند. وی در آنجا پس از درک محضر میرزای نائینی و آقا ضیاءالدین عراقی، به حوزه درسی محمدحسین غروی اصفهانی پیوست و علاوه بر این از محضر سید ابوالحسن اصفهانی و محمدکاظم شیرازی بهره برد. و علوم عقلی را نزد سید حسن بادکوبه‌ای فرا گرفت. در سنین ۱۷ یا ۱۸ سالگی در سلک شاگردان اخلاقی - عرفانی سیدعلی قاضی درآمد.

بعد از پایان رسانیدن تحصیلات خود در سال ۱۳۲۴ ش. (۱۳۶۴ ق.) به ایران بازگشت چند ماهی را در فومن ماند و پس از تشکیل خانواده بر آن شد که دوباره به حوزه علمیّه نجف برود. در راه قصد زیارت حرم فاطمه معصومه و اطلاع یافتن از وضعیت حوزه قم را کرد؛ ولی در طول چند ماهی که در قم توقف کرده بود، خبر فوت استادان بزرگ نجف یکی پس از دیگری شنیده می‌شد، لذا او تصمیم گرفت که در شهر قم اقامت کند و در آنجا تحصیلات خود را با حضور در جلسات درس کوه کمری و بروجردی ادامه بدهد. پس از چند ماه اقامت در حوزه علمیه قم که نوپا بود، بنا به نقل مصباح یزدی، برجسته‌ترین شاگرد علمای دینی شد:

« آیت‌الله بهجت از همان زمانی که آیت‌الله بروجردی در قم درس شروع کرده بودند از شاگردان برجسته و از مُستَشکِلین معروف و مبرّز درس ایشان بودند. معمولاً استادانی که درس خارج می‌گویند، در میان شاگردانشان یکی دو سه نفر هستند که ضمن اینکه بیش از همه مطالب را ضبط می‌کنند احیاناً اشکالاتی به نظرشان می‌رسد که مطرح و پی‌گیری می‌کنند تا مسائل کاملاً حل شود. اینان از دیگران دقیق‌ترند، و

اشکالاتشان علمی تر و نیاز به غور و بررسی بیشتری دارد، و ایشان در آن زمان چنین موقعیتی را در درس مرحوم آیت الله بروجردی داشتند. »

تدریس

وی در زمان تلمذ در نجف به تدریس سطوح عالی نیز مشغول بود و با ورود به قم به تدریس دروس عالی پرداخت. محل تدریس درس خارج وی ابتدا در حجرات مدارس و بعد در منزل شخصی خود و سپس در مسجد فاطمیه واقع در گذر خان تشکیل می شد و محل اقامه نماز جماعت و مراجعات عمومی وی نیز همین مسجد بود.

مرجعیت

پس از وفات محمدعلی اراکی، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، مرجعیت وی را اعلام کرد و افرادی چون عبدالله جوادی آملی و علی مشکینی نیز وی را به عنوان مرجع تقلید معرفی نمودند. همچنین او هیچگاه اقدام به انتشار رساله عملیه نکرد تا اینکه با درخواستهای پی در پی افراد راضی شد تا فتاوایش بدون ذکر نام به چاپ برسد. از چاپ ششم به بعد روی جلد رساله او عبارت «العبد محمدتقی بهجت» نوشته شد.

به نقل عباس محفوظی، وی خواسته است که مقلدانش به علی صافی گلپایگانی رجوع کنند علی صافی چند ماه پس از فوت بهجت درگذشت. فرزند ارشد وی علی بهجت نیز اعلامیه ای مبنی بر ادامه کار دفتر آیت الله بهجت زیر نظر علی صافی صادر کرد.

وفات

آیت الله العظمی بهجت در ۲۷ اردیبهشت ۱۳۸۸ به علت ایست قلبی درگذشت. و در حرم فاطمه معصومه دفن شد.